

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	СОЦІОЛІНГВІСТИКА
Веб-сайт для курсу	http://do1.luguniv.edu.ua/ http://do.luguniv.edu.ua/
Мета й завдання курсу	Мета – формування фахових компетентностей і практичних навичок, необхідних для виконання професійних функцій на високому рівні, теоретичне й практичне осмислення мови в його соціальному контексті та оволодіння методологією соціолінгвістичного дослідження. Завдання: <ul style="list-style-type: none">- аналіз проблеми «мова і суспільство»;- дослідження суспільної обумовленості функціонування і розвитку мови;- встановлення взаємозв'язку між соціальними і мовними процесами;- характеристика ключових понять соціолінгвістики (мовна ситуація, диглосія, білінгвізм, мовна політика, національна мова та ін.);- знайомство з основними методами соціолінгвістичних досліджень;- характеристика соціальних різновидів мови.
Тривалість курсу	6 семестр, 3 кредити, 90 годин
Результати навчання	У здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти після завершення курсу будуть сформовані наступні компетентності: Програмні результати навчання: ПРН 3. Знає мову професії, термінологію свого фаху, джерела поповнення лексики російської літературної мови, англійської мови; основні умови ефективного мовленнєвого спілкування, стилі, жанри; знає мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку російської, англійської мов, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності. ПРН 4. Знає специфіку перебігу літературного процесу різних країн у культурному контексті, епохи, літературні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки національних літератур, художні твори класики й сучасності. ПРУ 3. Володіє методиками білінгвального й інтегрованого навчання мови, дидактикою багатомовності та методикою паралельного вивчення споріднених мов, методикою роботи в гетерогенному (змішаному) навчальному середовищі. Володіє методами і прийомами аналізу мовних одиниць, порівнює мовні та літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності, сприяє опануванню учнями російської, англійської мов для вирішення комунікативних завдань у життєвих ситуаціях.. ПРУ 7. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності критично оцінювати достовірність, надійність інформації, вплив інформації на свідомість і розвиток учнів; використовувати відкриті електронні (цифрові) освітні ресурси педагогічного спрямування для професійного розвитку та обміну педагогічним досвідом, створювати та наповнювати власне е-портфоліо; уникати небезпек в

інформаційному просторі; забезпечувати захист і збереження персональних даних; аналізувати досвід роботи вчителів, моделювати елементи педагогічної діяльності.

ПРУ 8. Володіє методами і прийомами науково-дослідницької, проблемно-пошукової діяльності в мовно-літературній освіті, уміє здійснювати наукове дослідження й публічно презентувати отримані результати з урахуванням вимог академічної доброчесності.

Автономія і відповідальність

ПРА 1. Усвідомлює значущість своєї професії, має сформовані ціннісні орієнтири, здатний аналізувати та вирішувати значущі світоглядні проблеми та приймати рішення, визначати власну соціокультурну позицію в полікультурному суспільстві.

ПРА 4. Усвідомлює необхідність навчатися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту кваліфікацію.

Загальні та фахові компетентності, які формуються у процесі вивчення дисципліни:

ІК. 01. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх і філологічних наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

ЗК. 1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні й комунікаційні технології для виконання завдань у сфері професійної діяльності, зокрема, для пошуку, оброблення інформації з різних джерел (друкованих, цифрових).

ЗК 4. Здатність учитися протягом життя й оволодівати сучасними знаннями; розвивати свій інтелектуальний рівень, розширювати загальнокультурний світогляд на різних етапах професійного зростання.

ЗК 5. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях, виконанні професійних завдань, реалізації педагогічних функцій в умовах мінливого освітнього середовища, прийнятті ефективних рішень у професійній діяльності, відповідально ставитись до обов'язків, мотивувати людей задля досягнення спільної мети.

ЗК 9. Здатність до критичного, раціонального мислення, толерантності до різних ідей, нових точок зору і фактів дійсності, самооцінки, формулювання відповідної аргументації для розв'язання проблем, усвідомлення необхідності самоосвіти, фізичного вдосконалення, дотримання здорового способу життя з метою реалізації особистісного потенціалу й користі суспільству.

	<p style="text-align: center;">Фахові компетентності:</p> <p>ФК. 2. Здатність до розуміння психолого-педагогічних особливостей, умов та чинників ефективної педагогічної діяльності, орієнтації в сучасних мовознавчих та літературознавчих, методичних концепціях, напрямках, підходах, їх аналізу, а також впровадження ефективних інформаційних технологій навчання.</p> <p>ФК 3. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.</p> <p>ФК 7. Здатність формувати й розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів, якісно реалізовувати види мовленнєвої діяльності (читання, аудіювання, говоріння, письмо) завдяки достатньому обсягові знань із фонетики, лексики, граматики, орфографії, пунктуації, стилістики й культури мовлення української, російської та іноземної мов. Володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів й підготовки творчих робіт; дотримуватися сучасних мовних норм з російської, англійської мов, використовувати різні форми й види комунікації в професійній діяльності, обирати мовні засоби відповідно до стилю й типу тексту.</p>
Тижневий розклад	аудиторних – 2; самостійна робота – 3
Теми	<ol style="list-style-type: none"> 1. Соціолінгвістика як наука: об'єкт, предмет, проблематика. 2. Суспільна природа мови. Основні функції мови. Соціальна диференціація мови 3. Мовна норма та мовна варіативність 4. Літературна мова та нелітературні різновиди національної мови. 5. Специфіка соціолектів (жаргони, аргі, сленг, професіоналізмів). 6. Мовна ситуація: основні характеристики 7. Білінгвізм і диглосія. Мовна інтерференція. Мовна політика. Мовне будівництво 8. Мовний код. Соціальні аспекти мовної поведінки 9. Мова і гендер. 10. Методи збору й аналізу соціолінгвістичних даних
Орієнтація (на кого розрахований курс)	Курс розраховано на студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Освітня програма 014 Середня освіта (Мова і література (російська, англійська)).
Резюме викладача	<p>Кіріченко Ольга Миколаївна – старший викладач кафедри світової літератури та російського мовознавства Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.</p> <p>Сфера професійних інтересів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інтенсифікації процесу навчання іноземних студентів мови спеціальності 2. Оволодіння методами формування комунікативної компетенції у іншомовних студентів 4. Синтаксис сучасної російської мови
Інформація для підтримання зв'язку з викладачем	e-mail: olgashevchenko84@gmail.com
Попередня	Для вивчення дисципліни необхідні знання, вміння та компетенції, отримані в

підготовка	рамках вивчення шкільного курсу російської мови, засвоєння навчальних курсів «Практичний курс російської мови та культури мовлення», «Вступ до мовознавства».	
Як навчатися?	<p>Вивчення курсу має таку систему:</p> <ul style="list-style-type: none"> - конспектування лекцій; - конспектування наукової та навчальної літератури з тем і питань, винесених для самостійного вивчення; - самостійну підготовку до практичних занять (опрацювання теоретичних питань та виконання практичних завдань); - виконання індивідуальних завдань та ін. 	
Навчальні матеріали	<p style="text-align: center;">Базові</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Беликов В. И. Социоллингвистика : учебник для бакалавриата и магистратуры. 2-е изд., перераб. и доп. Москва : Юрайт, 2016. 653 с. 2. Карасик В. Язык социального статуса. Москва : ИТДГК «Гнозис», 2002. 333 с. 3. Вахтин, Н. Б. Социоллингвистика и социология языка : учебное пособие. СПб., 2004. 4. Швейцер А. Д. Современная социоллингвистика : теория, проблемы, методы. Изд. 4-е. Москва : URSS, 2012. 174 с. <p style="text-align: center;">Допоміжні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дьячок М.Т.. Русское просторечие как социоллингвистическое явление // <i>Гуманитарные науки</i>. Вып. 21. Москва, 2003. С. 102–113. 2. Зубкова Л. Г. Общая теория языка в развитии : учеб. пособ. Москва : Изд-во РУДН, 2002. 472 с. 3. Крысин Л. П. Лексическое заимствование и калькирование в русском языке последних десятилетий // <i>ВЯ</i>. 2002. № 6. С. 27–36. 4. Сэпир Э. Избранные труды по языкознанию и культурологии / Э. Сепир ; пер. с англ. 2-е изд. Москва : Прогресс, 2001. 656 с. 5. Шапошников В. Н. Иноязычная стихия современной русской речи 1995 / В. Н. Шапошников [Электронный ресурс]. URL : https://http://www.gramota.ru. 	
Необхідне устаткування	Комп'ютер, мережа Інтернет.	
Оцінювання (онлайн / очно)	Очно, онлайн	
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду діяльності)	<p>Семестрову рейтингову оцінку розраховують, виходячи з критеріїв:</p> <ul style="list-style-type: none"> - модульна контрольна робота – 30 %; - результати роботи на практичних заняттях – 50 %; - самостійна робота – 20%. 	
	Критерії оцінювання результатів навчання	
	кількість відсотків	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

	90 - 100	Вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших здобувачів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань.
	83 - 89	Вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці.
	75 - 82	Недостатньо повно засвоює навчальний матеріал, намагається застосовувати знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці.
	63 - 74	Володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знайомий з основними поняттями навчального матеріалу.
	50 - 62	Частково володіє навчальним матеріалом, не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації має елементарні нестійкі навички виконання завдання
	20-49	Має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки.
	1 - 19	Не володіє навчальним матеріалом.
<p>Підсумковим балом є арифметична сума балів, отриманих здобувачем вищої освіти за всі види робіт з освітнього компонента. Максимальна кількість балів становить 100 балів.</p> <p>Виставлення семестрової оцінки за освітнім компонентом регламентується п. 3.8 Положення про організацію освітнього процесу в ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка” (http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/poloj_organiz_ocv_protos_nov2020.pdf).</p> <p>У разі, якщо здобувач вищої освіти вважає оцінку за екзамен або залік необ'єктивною, він може подати звернення про оскарження результатів оцінювання відповідно до процедури http://luguniv.edu.ua/wp-</p>		

	<p>content/uploads/2020/11/2_10_prot_zabezp_yakist_osvita_2020.pdf). Перекладання освітнього компонента відбувається за процедурою: http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/2_2_prot_zabezp_yakist_osvita.pdf. Проведення факультативних занять для повторного оцінювання освітнього компонента відбувається за процедурою: http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/2_3_prot_zabezp_yakist_osvita_2020.pdf.</p>
<p>Забезпечення виконання принципів академічної доброчесності</p>	<p>Буде забезпечено виконання принципів професіоналізму та компетентності, партнерства, взаємної поваги, прозорості оцінювання знань.</p>